

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA W O P O L U

U c h w a ł a Nr 138/2019

z dnia 15 kwietnia 2019 r. Składu Orzekającego
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu

w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Powiatu Brzeskiego za 2018 r.

Na podstawie art. 13 pkt 5 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity – Dz.U. z 2016 r., poz. 561 z późn. zm.) Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu w osobach:

Aleksandra Bieniaszewska – przewodnicząca
Grzegorz Czarnocki
Magdalena Przybylska

z z a s t r z e ż e n i a m i o p i n i u j e

sprawozdanie Zarządu Powiatu Brzeskiego z wykonania budżetu
Powiatu Brzeskiego za 2018 rok

U z a s a d n i e n i e

Zgodnie z dyspozycją art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz.U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu doreczono sprawozdanie z wykonania budżetu powiatu za 2018 r. wraz z informacją o stanie mienia komunalnego.

Przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu Powiatu Brzeskiego, stosownie do treści art. 13 pkt 5 w związku z art. 19 ust. 2 cyt. ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych podlega zaopiniowaniu przez Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu.

Analizując dane zawarte w przedłożonym sprawozdaniu Zarządu w zakresie zgodności z wielkościami ujętymi w:

1. uchwale Rady Powiatu Brzeskiego nr XXXVI/281/17 z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej na 2018 r. (z późn. zm.),
2. sprawozdaniach sporządzonych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2018 r., tj.:
  - z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27S),
  - z wykonania planu wydatków budżetowych (Rb-28S),
  - o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego (Rb-NDS),
  - o stanie środków na rachunkach bankowych j.s.t. (Rb-ST),
  - o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z),
  - uzupełniającym o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych (Rb-UZ),
  - o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),

- z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Rb-34S),
- z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych j.s.t. ustawami (Rb-27ZZ),
- o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych j.s.t. ustawami (Rb-50),

Skład Orzekający rozbieżności nie stwierdził.

W ocenie Składu Orzekającego przedłożone przez Zarząd sprawozdanie z wykonania budżetu powiatu spełnia wymóg określony w art. 267 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, tj. zostało opracowane w szczególności nie mniejszej niż w uchwale budżetowej.

Dochody budżetowe zaplanowane w budżecie powiatu na 2018 r. (po wprowadzonych zmianach) w wysokości 95 339 185,47 zł zostały wykonane w wysokości 94 900 883,80 zł, tj. w 99,5%, w tym dochody majątkowe ujęte po stronie planu w łącznej wysokości 11 699 473,29 zł wykonano w wysokości 10 229 721,52 zł, tj. w 87,4%. Zaplanowane dochody majątkowe w dziale 700, rozdziale 70005, paragrafie 077 – wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości w wysokości 1 005 986 zł zostały zrealizowane w wysokości 1 196 578,10 zł, tj. 118,9%.

Stopień realizacji dochodów został przedstawiony opisowo oraz tabelarycznie według źródeł wraz ze wskaźnikiem wykonania poszczególnych rodzajów dochodów.

Plan wydatków budżetowych (po zmianach) w wysokości 111 540 708,20 zł został wykonany w wysokości 101 391 201,84 zł, tj. w 90,9%, w tym wydatki majątkowe ujęte po stronie planu w łącznej wysokości 25 848 424,19 zł wykonano w wysokości 19 343 071,74 zł, tj. w 74,8%.

Zarząd Powiatu, podobnie jak w przypadku wykonania dochodów, przedstawił różnicowany stopień wykonania wydatków opisowo oraz w zestawieniu tabelarycznym, w podziale na wydatki bieżące oraz majątkowe.

Na koniec roku 2018 wykonane dochody bieżące wyniosły 84 671 162,28 zł, natomiast wykonane wydatki bieżące stanowiły kwotę 82 048 130,10 zł. W odniesieniu do powyższego Skład Orzekający stwierdza, iż przedstawione w sprawozdaniu dochody bieżące oraz wydatki bieżące spełniają relację, o której mowa w art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

W tym miejscu należy wskazać, że pomimo spełnienia na koniec roku 2018 ww. relacji (wg danych wykonanych), w trakcie roku budżetowego doszło do naruszenia art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Ustalono na koniec trzeciego kwartału 2018 r. (plan wg sprawozdań budżetowych) przychody z tytułu wolnych środków wyniosły 1 286 522,73 zł (kwota nie uległa zmianie do końca roku), natomiast dochody bieżące wyniosły 82 186 317,36 zł, a wydatki bieżące 82 450 597,49 zł. W dniu 11 grudnia 2018 r., Uchwałą Zarządu nr 6/2018 dokonano zmian w zakresie wydatków, w wyniku których, planowana kwota wydatków bieżących ustalona została na poziomie 85 676 790,01 zł. Biorąc pod uwagę planowane dochody bieżące na ten dzień w kwocie 83 630 878,18 zł oraz wolne środki w kwocie 1 286 522,73 zł (łącznie 84 917 400,91 zł) wydatki bieżące przekroczyły sumę planowanych dochodów bieżących i wolnych środków co oznacza, że naruszono art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Realizacja budżetu Powiatu Brzeskiego za 2018 rok zamknęła się deficytem budżetowym w wysokości 6 490 318,04 zł.

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego łączna kwota zobowiązań finansowych powiatu wg stanu na 31 grudnia 2018 r. wyniosła 15 745 000 zł. Relacja kwoty zobowiązań z ww. tytułów do wykonanych dochodów ogółem w kwocie 94 900 883,80 zł wyniosła 16,6%.

Skład Orzekający uważa za celowe zaznaczenie, iż jak wynika ze sprawozdania z wykonania planu finansowego za 2018 rok Brzeskiego Centrum Medycznego, na dzień 31 grudnia 2018 r. posiadał on zobowiązania w kwocie 11 855 719,51 zł, w tym kwota 1 697 313,41 zł z tytułu zaciągniętych pożyczek oraz kwota 4 207 396,58 zł z tytułu zobowiązań wymagalnych. Podkreślić należy, że na koniec roku 2016 zobowiązania wymagalne wynosiły 2 299 347,71 zł, na koniec roku 2017 r. zobowiązania wymagalne wyniosły 3 563 825,62 zł. Powyższe wskazuje, iż kwota zobowiązań wymagalnych systematycznie wzrasta, co jest zjawiskiem niepokojącym.

Powyższe potwierdzają dane ze sprawozdania Rb-Z (o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych), w którym wykazywane są m.in. zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz zobowiązania wymagalne wg wartości nominalnej. Ogólna kwota zobowiązań podlegająca wykazaniu w tym sprawozdaniu (wg stanu na koniec IV kwartału 2018 r.) wyniosła 5 758 833,93 zł, z tego kwota 4 061 520,52 zł stanowiła zobowiązania wymagalne. Jak wynika ze sprawozdań Rb-Z sporządzonych wg stanu na koniec IV kwartału 2016 r. i 2017 r. kwota zobowiązań wymagalnych systematycznie rośnie. W roku 2016 była to kwota 2 133 107,39 zł, w roku 2017 zobowiązania wymagalne podlegające wykazaniu w sprawozdaniu Rb-Z wyniosły 3 166 260,64 zł, a w roku 2018 kwota ta uległa zwiększeniu w porównaniu do roku 2017 o kwotę 895 259,88 zł do wysokości 4 061 520,52 zł (wzrost o 28,3%).

Wskazać przy tym należy, że wystąpienie zobowiązań wymagalnych w jednostce organizacyjnej utworzonej przez powiat, może wskazywać na naruszenie art. 44 ust. 3 pkt. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych bowiem wydatki publiczne tej jednostki powinny być dokonywane m.in.:

- w sposób umożliwiający terminową realizację zadań,
- w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Występowanie zobowiązań wymagalnych w Brzeskim Centrum Medycznym to sytuacja utrzymująca się od kilku lat. Zastrzeżenia Składu budzi w szczególności okoliczność, że poziom zobowiązań BCM, w tym w szczególności zobowiązań wymagalnych w sposób drastyczny rośnie z roku na rok.

Skład Orzekający już wielokrotnie podnosił tę kwestię w opiniach, jak również sygnalizował, że sytuacja finansowa Brzeskiego Centrum Medycznego wymaga nie tylko bieżącej analizy sytuacji finansowej SPZOZ ale i podjęcia adekwatnych działań, bowiem w sytuacji określonej w odpowiednich uregulowaniach ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 2190 z późn. zm.) przedmiotowe zobowiązania mogą stać się zobowiązaniami powiatu.

Wskazać należy, że Rada Powiatu Brzeskiego uchwałą nr XLIV/350/18 z dnia 25.10.2018 r. przyjęła kolejny program naprawczy BCM, w którym zaplanowano m.in. efekty związane z uzyskaniem oszczędności do dnia 31.12.2019 r. w łącznej kwocie 2 090 000 zł. Mając na uwadze dane finansowe placówki, „planowane do uzyskania oszczędności” nie pokrywają nawet w połowie ciążących na Brzeskim Centrum Medycznym na dzień 31.12.2018 r. zobowiązań wymagalnych.

Niezależnie od powyższego Skład Orzekający zauważa również, że wynik finansowy za rok 2018 Brzeskiego Centrum Medycznego, przedstawiony w sprawozdaniu był ujemny i wyniósł 2 716 771,68 zł (w roku 2017 wynik finansowy także był ujemny i wyniósł 1 884 312,53 zł).

W roku 2018 Powiat Brzeski przekazał kwotę 449 357,17 zł (135 000 zł w roku 2017) na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Mając na względzie wskazane powyżej zastrzeżenia związane m.in. z sytuacją finansową Brzeskiego Centrum Medycznego, która w bezpośredni sposób rzutuje na stabilność finansową Powiatu Brzeskiego, Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Na podstawie art. 20 ust. 1 powołanej na wstępie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, od niniejszej uchwały służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego
Aleksandra Bieniaszewska
Aleksandra Bieniaszewska